

OBSAH

Úvod	9
1. Logopedie – vědní a studijní obor	11
1.1 Vymezení oboru logopedie	11
1.2 Historie péče o osoby s narušenou komunikační schopností	14
Literatura	23
2. Komunikace a vývoj komunikační schopnosti	25
2.1 Vymezení pojmu komunikace	25
2.2 Řeč a jazyk	26
2.3 Fáze komunikace mezi lidmi	28
2.4 Verbální a neverbální komunikace	29
2.5 Vývoj řeči z logopedického hlediska – přehled stadií v ontogenezi dětské řeči	32
2.5.1 Přípravná (předřečová) stadia vývoje řeči	34
2.5.2 Vlastní vývoj řeči	36
2.5.3 Jazykové roviny v ontogenezi řeči	37
2.6 Základní pojmy z fonetiky	41
2.6.1 Dělení hlásek českého jazyka	43
2.6.2 Fonologická realizace prvků řeči	47
Literatura	50
3. Narušená komunikační schopnost	52
3.1 Příčiny vzniku a klasifikace narušené komunikační schopnosti	54
3.2 Logopedická intervence	55
3.3 Pomůcky a přístroje v logopedické diagnostice i terapii	61
Literatura	62
4. Kategorie narušené komunikační schopnosti	63
4.1 Narušený vývoj řeči	63
4.1.1 Opožděný vývoj řeči	66
4.1.2 Vývojová dysfázie	67

	4.1.2.1 Etiologie vývojové dysfázie	69
	4.1.2.2 Symptomatologie vývojové dysfázie	70
	4.1.2.3 Diagnostika vývojové dysfázie	71
	4.1.2.4 Terapie vývojové dysfázie	73
	Literatura	77
4.2	Afázie	77
	4.2.1 Vymezení termínu	78
	4.2.2 Etiologie afázie	79
	4.2.3 Symptomatologie afázie	80
	4.2.4 Klasifikace afázie	81
	4.2.5 Diagnostika afázie	82
	4.2.6 Terapie afázie	84
	4.2.7 Afázie u dětí	86
	4.2.7.1 Etiologie afázie u dětí	87
	4.2.7.2 Symptomy afázie u dětí	87
	4.2.7.3 Edukace dětí s afázií	88
	Literatura	90
4.3	Mutismus	91
	4.3.1 Vymezení termínu	91
	4.3.2 Klasifikace mutismu	92
	4.3.3 Etiologie mutismu	93
	4.3.4 Diagnostika a terapie mutismu	94
	Literatura	98
4.4	Narušení článkování řeči	99
	4.4.1 Dyslalie	99
	4.4.1.1 Vymezení termínu	99
	4.4.1.2 Etiologie dyslalie	100
	4.4.1.3 Klasifikace dyslalie	104
	4.4.1.4 Diagnostika dyslalie	106
	4.4.1.5 Terapie dyslalie	110
	Literatura	116
	4.4.2 Dysartrie	117
	4.4.2.1 Vymezení termínu	117
	4.4.2.2 Etiologie dysartrie	118
	4.4.2.3 Klasifikace dysartrie	120
	4.4.2.4 Diagnostika dysartrie	121
	4.4.2.5 Terapie dysartrie	122
	Literatura	128

4.5	Narušení zvuku řeči	129
4.5.1	Rinolalie	130
4.5.1.1	Dělení rinolalie	130
4.5.1.2	Etiologie rinolalie	131
4.5.1.3	Velofaryngeální funkce a dysfunkce	133
4.5.1.4	Diagnostika rinolalie	134
4.5.1.5	Terapie rinolalie	135
	Literatura	137
4.5.2	Palatolalie	138
4.5.2.1	Problematika orofaciálních rozštěpů	138
4.5.2.2	Vymezení termínu palatolalie	141
4.5.2.3	Symptomatologie palatolalie	142
4.5.2.4	Klasifikace palatolalie	144
4.5.2.5	Diagnostika palatolalie	144
4.5.2.6	Komplexní rehabilitační péče	145
4.5.2.7	Logopedická intervence	147
	Literatura	152
4.6	Narušení plynulosti (fluence) řeči	153
4.6.1	Koktavost (balbuties)	153
4.6.1.1	Vymezení termínu	154
4.6.1.2	Etiologie koktavosti	155
4.6.1.3	Klasifikace koktavosti	157
4.6.1.4	Symptomatologie koktavosti	157
4.6.1.5	Diagnostika koktavosti	161
4.6.1.6	Terapie koktavosti	162
	Literatura	169
4.6.2	Breptavost	169
4.6.2.1	Vymezení termínu	170
4.6.2.2	Etiologie breptavosti	170
4.6.2.3	Symptomatologie breptavosti	171
4.6.2.4	Diagnostika breptavosti	171
4.6.2.5	Terapie breptavosti	172
	Literatura	174
4.7	Poruchy hlasu	175
4.7.1	Etiologie poruch hlasu	176
4.7.2	Diagnostika a terapie poruch hlasu	177
4.7.3	Hlasová hygiena	179
	Literatura	180

4.8	Kombinované vady a poruchy řeči	181
	Literatura	183
5.	Symptomatické poruchy řeči u dětí	184
5.1	Řeč dětí s DMO	185
5.1.1	Etiologie a formy DMO	186
5.1.2	Symptomy DMO	187
5.1.3	Vývoj řeči u dětí s DMO	188
5.1.4	Poruchy řeči u dětí s DMO	189
5.1.5	Diagnostika	192
5.1.6	Ucelená rehabilitační péče	193
	Literatura	196
5.2	Řeč mentálně retardovaných dětí	197
5.2.1	Vývoj řeči mentálně postižených dětí	198
5.2.2	Narušená komunikační schopnost u mentálně retardovaných dětí	200
5.2.3	Logopedická intervence u mentálně retardovaných dětí	201
	Literatura	203
5.3	Zvláštnosti ve vývoji řeči nevidomých dětí	204
	Literatura	205
6.	Augmentativní a alternativní komunikace	206
6.1	Vymezení termínu	206
6.2	Výběr komunikačního systému	207
6.3	Znamé komunikační systémy	208
	Literatura	211
7.	Organizace logopedické intervence v České republice	212
7.1	Logopedická intervence v rezortu zdravotnictví	212
7.2	Logopedická intervence v rezortu školství	213
7.2.1	Speciálněpedagogická centra	215
7.3	Logopedická intervence v rezortu práce a sociálních věcí	216
7.4	Raná péče	217
	Literatura	220
	Rejstřík	221